

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (Muzey işinin normativ bazası) Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti

Program layihəsi 2018

Kodu: IPFS – B13

Tədris ili: II (2025-2026) III semestr

Tədris yükü: Cəmi 150 saat. Auditoriya saati - 45 saat (30 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: dos. Emin Məlikov Nazir oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küçəsi, 21, 2 saylı tədris korpusu

Məsləhət saati: I gün: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: eminmelikov79@gmail.com

III Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. «Azərbaycan Respublikasında 2002-2005-ci illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Programı» - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı, B., 27 avqust 2002
2. Mədəni irsin qorunmasına dair normativ hüquqi aktlar toplusu. Bakı, 2001.
3. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Arxivləri. Bakı, 2003.
4. "Milli arxiv fondları" haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu. Bakı, 1999.
5. R. Ağayev, E. Qurbanova, A. Əlizadə. Muzeylərdə elmi-tədqiqat işinin təşkili və metodikası fənni üzrə tədrisin Baloniya təhsil sistemində uyğunlaşdırılması və tətbiqi. Bakı, 2011.
6. Əmirxanov S.A. Muzey fəaliyyətində planlılıq, ardıcılıq və mütəmadiyyət əlaqəsi. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Elmi Əsərləri. №13. Bakı: AzTU-nun nəşriyyatı, 2012
7. Əmirxanov S.A. Azərbaycanda muzeyşünaslığın aktual problemləri. Bakı, 2011, 571 səh.
8. Əmirxanov S.A. Nəzəri muzeyşünaslıq qarşılıqlı əlaqələr, qanunauyğunluqlar, texnologiyalar: monoqrafiya.
9. Muzeylər haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu 24. mart 2000-ci il
10. Əmirxanov S.A. Nəzəri muzeyşünaslıq. qarşılıqlı əlaqələr, qanunauyğunluqlar, texnologiyalar. Bakı, 2009.
11. Eyvazova Y. Tarix və mədəniyyət abidələrinin muzeyşünaslıq kontekstində dəyərləndirilməsi. Dissertasiya, Bakı, 2017.
12. Eyvazova Y. Abidəşünaslıq. Monoqrafiya. Bakı, 2017.
13. Məsimov S. Muzey işinin müasir tələblər səviyyəsində qurmağın forma və metodları // "Mədəni-maarif", 2001 №7-8, s.55
14. Muzeyşünaslıq. Bakı, 2002.
15. Музейведение: музеи исторического профиля. М. 1988.
16. Azərbaycan Respublikası muzey sərvətlərinin və muzey kolleksiyasının uçotu və mühafizəsinə dair təlimat

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncə Muzey işinin əsasları fənninin tədrisi vacibdir.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta digər fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: "Muzey işinin normativ bazası" fənni muzeylər haqqında qəbul edilmiş qanunlar, təlimatlar, metodik təvsiyələr və normativ-hüquqi aktlar bu gün muzeylərə yeni bir müstəvidən yanaşmağı tələb edir. Burada əsas məqsəd isə muzeylərin fəaliyyət strukturu haqqında tələbələri məlumatlandırmaq və bu müstəvidə onları maarifləndirmək və təlimatlandırmaqdır. "Muzey işinin normativ bazası" fənni bakalavr pilləsində seçmə fənn kimi tədris olunur.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələr bilikli 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 bal tələbə semestr ərzində, 50 bal isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir.
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

Nö	Bal	Qiymət	
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X Təqvim planı: 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar

Nö	Keçirilən müəhazirə və seminar mövzularının məzmunu	Müh.	Sem.
1	Mövzu. Kursun predmeti, məqsədi və vəzifələri Plan: 1. Muzey işinin normativ bazasının predmeti, məqsəd və vəzifələri 2. Azərbaycanda muzeylərin meydana gəlməsi haqqında verilən qərarlar, sərəncamlar 3. Muzey və mədəniyyət abidələrinin qorunmasına dair normativ hüquqi aktlar Mənbə: [2;4;9;15]	2	2
2	Mövzu. "Arxeoloji irsin qorunması haqqında" Avropa Konvensiyası Plan: 1. Arxeoloji irsin tərifli, onun qorunması tədbirləri 2. Arxeoloji irs elementlərinin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması 3. Arxeoloji irsin qorunması haqqında Avropa Konvensiyası Mənbə: [2;9;12]	2	
3	Mövzu. Muzey işinin Peşə Etikası Plan: 1. Muzeydə etik davranış qaydaları 2. Vətəndaşlıq şüurunun aşılmasında muzey işçisinin vəzifələri 3. Muzey fəaliyyətində işçilərinin psixoloji xüsusiyyətləri və etik vəzifələri 4. Muzeylərin mühafizəsinin təşkil Mənbə: [2;7;14;16]	2	2

4	Mövzu. Muzeylər haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu Plan: 1. Muzeylər haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu 2. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri 3. Muzeylərin yaradılması qaydası və məqsədi Mənbə: [2,9,10,14,16]	2	
5	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının dövlət muzeylərində saxlanılan muzey sərvətlərinin uçotu və mühafizəsi Plan: 1. Muzey fondları, onların uçotu və mühafizəsi 2. Azərbaycan Respublikasının dövlət muzeylərində saxlanılan milli sərvətlərinin uçotu və mühafizəsinə dair təlimat 3. Uçot-mühafizə işinin qaydaları Mənbə: [2,6,8,13,15]	2	2
6	Mövzu.Mədəniyyət haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda muzeylər barədə olan müddəalar Plan: 1. Mədəniyyət haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun əsas müddəaları. 2. Mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətinin prinsipləri. 3. Milli mədəni irsin mühafizəsinə dair öhdəliklər və mədəni sərvətlərin mühafizəsi. 4. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri. Mənbə: [2,9,12]	2	
7	Mövzu. Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı Plan: 1. Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramının ümumi əsasları. 2. Muzey binalarının mühafizəsinin təşkili Mənbə:[2;9;10;12]	2	2
8	Mövzu. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin nizamnaməsi Plan: 1. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin öhdəsinə düşən vəzifələr. 2. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinə verilən hüquqlar 3. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin müstəqil və məhdud iş prinsipləri Mənbə:[2;10,14]	2	
9	Mövzu.Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında qanun Plan: 1. Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında qanun (10 aprel 1998-ci il). 2. Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında qanunun ümumi müddəaları. Mənbə: [2;9;10]	2	2
10	Mövzu. Beynəlxalq Xüsusi Hüquqi Unifikasiya İnstitutunun (YUNIDRUA) oğurlanmış, yaxud qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlər haqqında konvensiyası Plan: 1.Beynəlxalq Xüsusi Hüquqi Unifikasiya İnstitutunun (YUNIDRUA) oğurlanmış, yaxud qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlər haqqında	2	

	konvensiyası 2. Oğurlanmış, yaxud qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərər haqqında Avropa konvensiyası 3. Ölkədən qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlərin qaytarılması Mənbə: [2,10,12,15]		
11	Mövzu: "Azərbaycanda muzey işinin yaxşılaşdırılması haqqında" və "Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət konsepsiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları Plan: 1. "Azərbaycanda muzey işinin yaxşılaşdırılması haqqında" sərəncamın əsas məhiyyəti. 2. Muzey işinin müasirləşdirilməsi, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət konsepsiyasının həyata keçirilməsi Mənbə: [2,8,9]	2	2
12	Mövzu. Arxeoloji qazıntıların aparılmasına xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi Qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında qərar Plan: 1. Arxeoloji qazıntıların aparılmasına xüsusi lisenziya verilməsi haqqında qərarın ümumi müddəaları. 2. Lisenziyanın verilməsi qaydası və lisenziya nəzarət. Mənbə: [2,5,6,11]	4	
13	Mövzu. Milli Arxiv fondu haqqında qanun Plan: 1. Milli Arxiv fondu haqqında qanunun əsas müddəaları. 2. Milli Arxiv fondunda yerləşən sənədlərin mühafizəsi. 3. Milli Arxiv fonduna sənədlərin daxil edilməsi və çıxarılması üsulları. 4. Milli Arxiv fondunda yerləşən sənədlərin qeydiyyatı alınma qaydaları Mənbə: [3,4,8]	2	2
14	Mövzu. "Mədəni sərvətlərin idxalı, ixracı və Azərbaycan Respublikasının ərazisindən tranzitlə keçirilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında qanun Plan: 1. Mədəniyyət sərvətlərinin ölkədən icazəli şəkildə çıxarılması qaydaları. 2. Milli mədəni irsin mühafizəsinə dair öhdəliklər 3. Milli mədəni irs obyektləri 4. Muzey qanunvericiliyinin əhəmiyyəti Mənbə: [2,11,13]	2	1

XI Fənn üzrə tələblər:

Muzeylərin iş prinsipi, qanunvericilik bazası, muzeylərin meydana gəlməsi haqqında verilən qərarlar, sərəncamlar, muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri, muzey və mədəniyyət abidələrinin qorunmasına dair normativ hüquqi aktlar, Beynəlxalq Muzeylər Şurası tərəfindən muzeylərin qarşısına qoyulan tələblər, muzeydə etik davranış qaydaları, eksponatların alınması sahəsində hüquqi normalar, muzey kolleksiyalarının satınalma qaydaları haqqında öyrənməlidir.

XII Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Muzey fəaliyyətinin əsas istiqamətlərinin qanunvericilik məsələlərini mənimsəməlidir.
- Muzey fəaliyyətinin əsas maliyyə mənbələri haqqında bilikləri mənimsəməlidir.
- Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin öhdəsinə düşən vəzifələr, Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinə verilən hüquqlar, Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin müstəqil və məhdud iş prinsipləri mənimsəməlidir.
- Dünya və ölkə səviyyəsində muzey qanunvericilik bazası haqqında bilikləri əldə etməlidir.
- Muzey işinin təkmilləşməsində Benəlxalq Muzeylər Şurasının fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı biliklərə yiyələnməlidir.
- Muzey eksponatlarının dövriyyəsi məsələsi, muzeylərin fəaliyyətinə dövlət nəzarəti və qayğısı mənimsəməlidir.

III Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

IV Kollokvium sualları:

Kollokvium sualları:

- Muzey işinin normativ bazasının predmeti, məqsəd və vəzifələri
- Azərbaycanda muzeylərin meydana gəlməsi haqqında verilən qərarlar, sərəncamlar

3. Muzey və mədəniyyət abidələrinin qorunmasına dair normativ hüquqi aktlar
4. Arxeoloji irsin tərfi, onun qorunması tədbirləri
5. Arxeoloji irs elementlərinin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması
6. Arxeoloji irsin qorunması haqqında Avropa Konvensiyası
7. Muzeydə etik davranış qaydaları
8. Vətəndaşlıq şüurunun aşılmasında muzey işçisinin vəzifələri
9. Muzey fəaliyyətində işçilərinin psixoloji xüsusiyyətləri və etik vəzifələri
10. Muzeylərin mühafizəsinin təşkili

II Kollokvium sualları:

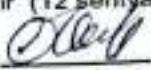
1. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri
2. Muzeylərin yaradılması qaydası və məqsədi
3. Muzey fondları, onların uçotu və mühafizəsi
4. Azərbaycan Respublikasının dövlət muzeylərində saxlanılan milli sərvətlərinin uçotu və mühafizəsinə dair təlimat
5. Uçot-mühafizə işinin qaydaları
6. Mədəniyyət haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun əsas müddəaları.
7. Mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətinin prinsipləri.
8. Milli mədəni irsin mühafizəsinə dair öhdəliklər və mədəni sərvətlərin mühafizəsi.
9. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri.
10. Muzey binalarının mühafizəsinin təşkili

XV İmtahan sualları:

1. Muzey işinin normativ bazasının predmeti, məqsəd və vəzifələri
2. Azərbaycanda muzeylərin meydana gəlməsi haqqında verilən qərarlar, sərəncamlar
3. Muzey və mədəniyyət abidələrinin qorunmasına dair normativ hüquqi aktlar
4. Arxeoloji irsin tərfi, onun qorunması tədbirləri
5. Arxeoloji irs elementlərinin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması
6. Arxeoloji irsin qorunması haqqında Avropa Konvensiyası
7. Muzeydə etik davranış qaydaları
8. Vətəndaşlıq şüurunun aşılmasında muzey işçisinin vəzifələri
9. Muzey fəaliyyətində işçilərinin psixoloji xüsusiyyətləri və etik vəzifələri
10. Muzeylərin mühafizəsinin təşkili
11. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri
12. Muzeylərin yaradılması qaydası və məqsədi
13. Muzey fondları, onların uçotu və mühafizəsi
14. Azərbaycan Respublikasının dövlət muzeylərində saxlanılan milli sərvətlərinin uçotu və mühafizəsinə dair təlimat
15. Uçot-mühafizə işinin qaydaları
16. Mədəniyyət haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun əsas müddəaları.
17. Mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətinin prinsipləri.
18. Milli mədəni irsin mühafizəsinə dair öhdəliklər və mədəni sərvətlərin mühafizəsi.
19. Muzey fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri və dövlətin vəzifələri.
20. Muzey binalarının mühafizəsinin təşkili
21. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin öhdəsinə düşən vəzifələr.
22. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinə verilən hüquqlar
23. Beynəlxalq Muzeylər Surasının Azərbaycan Milli Komitəsinin müstəqil və məhdud iş prinsipləri
24. Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında qanun (10 aprel 1998-ci il).
25. Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında qanunun ümumi müddəaları.
26. Beynəlxalq Xüsusi Hüquqi Unifikasiya İnstitutunun (YUNIDRUA) oğurlanmış, yaxud qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlər haqqında konvensiyası.
27. Oğurlanmış, yaxud qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlər haqqında Avropa konvensiyası
28. Ölkədən qanunsuz çıxarılmış mədəni dəyərlərin qaytarılması
29. Arxeoloji qazıntıların aparılmasına xüsusi lisenziya verilməsi haqqında qərarın ümumi müddəaları.
30. Lisenziyanın verilməsi qaydası və lisenziya nəzarət.
31. Milli Arxiv fondu haqqında qanunun əsas müddəaları.
32. Milli Arxiv fondunda yerləşən sənədlərin mühafizəsi.
33. Milli Arxiv fonduna sənədlərin daxil edilməsi və çıxarılması üsulları.
34. Milli Arxiv fondunda yerləşən sənədlərin qeydiyyatına alınma qaydaları
35. Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramının ümumi əsasları.

36. Mədəniyyət sərvətlərinin ölkədən icazəli şəkildə çıxarılması qaydaları
37. Milli mədəni irsin mühafizəsinə dair öhdəliklər
38. Milli mədəni irs obyektləri
39. Muzey qanunvericiliyinin əhəmiyyəti
40. Muzeylərin mühafizəsinin təşkili

S/İ (Muzey işinin normativ bazası) fənninin sillabusu 050310 "Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : dos. E.N.Məlikov